
Utdanningsavdelingen svarer:

KORRESPONDANSER

INGER JOHANNE ØIEN

Utdanningsavdelingen
Den norske lægeforening

Trine Finnes & Siv Fredly & Roald Torp tar opp det tyske kravet til "Arzt im Praktikum" (AiP) før tysk autorisasjon. De ser det som urimelig at denne tjenesten ikke skal telle som ledd i norsk spesialistutdanning.

Spesialitetsrådet – som er sentralstyrets rådgivende organ i spørsmål som gjelder spesialistutdanningen – vurderte i februar 1994 og i juni 1998 på prinsipielt grunnlag AiP-tjeneste som del av norsk spesialistutdanning (bestemmelser for spesialistutdanningen, § 4). Generelle krav til spesialistutdanningen krever at spesialistutdanningen skal bygge på full norsk autorisasjon som lege, herunder også utført turnustjeneste. Det kan gjøres unntak fra denne bestemmelsen dersom legen har autorisasjon eller fullstendige rettigheter som lege i et annet land før tjenesten ble påbegynt.

Tysk autorisasjon gis på bakgrunn av tysk 1. Staatsexam, 2. Staatsexam, et praktisk år, 3. Staatsexam og AiP.

AiP-tjenesten gjennomføres med begrenset lisens ved utvalgte institusjoner under veiledning og supervisjon av overordnet lege. Dette er analogt med den tjeneste norske turnuskandidater har som med sin turnuslisens arbeider som lege under veiledning og supervisjon. Både innholdsmessig og formelt er derfor AiP-tjeneste tilsvarende norsk turnustjeneste. Spesialitetsrådet har således ikke funnet å kunne godkjenne AiP-tjeneste som ledd i norsk spesialistutdanning.

Vi kan heller ikke forstå at vår tolking av AiP-tjenesten i relasjon til spesialistutdanningen favoriserer leger med norsk medisinerutdanning. Bretthauer & Kalager har i Tidsskriftet nr. 21/2000 (1) vist til at medisinerutdanningen til medisinsk embetseksamen i Tyskland omfatter seks år og AiP 1 år, det vil si 7 år totalt, som tilsvarer utdanningstiden for norsk medisinsk embetseksamen og turnustjeneste. Da turnustjeneste ikke teller som ledd i spesialistutdanningen, stiller derfor leger med norsk utdanning og leger med tysk utdanning ut fra vår vurdering likt, både med hensyn til å søke på assistentlegestillinger og når det gjelder lengde på utdanningstid til spesialiteten.

Avslutningsvis vil vi nevne at rådsdirektiv 93/16/EØF i EØS-avtalen, det såkalte legedirektivet om å lette den frie bevegelse for leger og om gjensidig godkjenning av deres diplomer, eksamensbevis og andre kvalifikasjonsbevis, gjelder for leger med fullstendig autorisasjon fra et av EØS-landene. AiP-tjeneste eller annen legetjeneste før fullstendige rettigheter som lege i Norge eller annet EØS-land kommer derfor ikke inn under EØS-avtalens bestemmelser om gjensidig godkjenning.

LITTERATUR

1. Bretthauer M, Kalager M. Praksis fra Tyskland godkjennes ikke som del av spesialistutdanningen i Norge Tidsskr Nor Lægeforen 2000; 120: 2581.

Publisert: 30. november 2000. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 11. juli 2026.